

Nordplus Junior

Mobilitets- og støtteprogram for grundskole- og ungdomsuddannelser i Norden

Indholdsfortegnelse

1. Programmet	2
1.1 Overordnet formål for alle Nordisk Ministerråds mobilitets- og støtteprogrammer inden for uddannelsesområdet.....	2
1.2 Formål for Nordplus Junior	2
1.3 Målgruppe.....	2
1.4 Periode.....	2
1.5 Samarbejde/samarbejds måder.....	2
1.6 Kriterier for tildeling af tilskud.....	3
a) Før ansøgning.....	3
2. Specielle bemærkninger til mandatet	3
2.1 Bemærkninger til målsætning.....	3
2.2 Bemærkninger til midlet:.....	4
2.3 Bemærkninger til målgrupper:.....	5
2.4 Bemærkninger til periode:.....	5
2.5 Bemærkninger til samarbejde/samarbejds måder:.....	5

1. Programmet

1.1 Overordnet formål for alle Nordisk Ministerråds mobilitets- og støtteprogrammer inden for uddannelsesområdet

Den overordnede målsætning for alle mobilitets- og støtteprogrammerne på uddannelsesområdet i et internationalt perspektiv at være ét af de vigtigste politiske instrumenter til at fremme :

- kultur-, sprog- og værdifællesskabet,
- kundskab, kompetence, livslang læring og uddannelses- og forskningsfællesskabet,
- økonomien og konkurrenceevnen i Norden og dets nærområder.

1.2 Formål for Nordplus Junior

Målet med Nordplus Junior er gennem nordisk skolesamarbejde at stimulere interessen for, kundskaben om og forståelsen af andre nordiske kulturer, sprog og livsvilkår og dermed styrke den nordiske dimension i grundskolen og ungdomsuddannelserne i de nordiske lande og selvstyrende områder samt fremme den nordiske samhørighed med udgangspunkt i vores fælles nordiske værdier, der hviler på samme menneske- og demokratisyn.

Midlet er at give økonomisk bidrag til elevers og læreres mobilitet. Aktiviteterne skal have et pædagogisk indhold samt være forankret i læreplanen og i skolens plan samt i videst muligt omfang foregå på det nordiske skolenet.

1.3 Målgruppe

Elever og lærere i grundskolen, gymnasiale skoler og erhvervsskoler og tilsvarende skoleformer for børn og unge.

1.4 Periode

Mandatet gælder for perioden 1. januar 2004 – 31. december 2006.

1.5 Samarbejde/samarbejds måder

Følgende former for samarbejde er mulige:

i. Klasser/grupper

1. Temaarbejde efter eget valg mellem to eller flere klasser/grupper i forskellige nordiske lande/selvstyrende områder. Samarbejdet skal ud over udveksling også ske via det nordiske skolenet.
2. Temaarbejde med emner prioriteret af Nordisk Ministerråd mellem to eller flere klasser/grupper i forskellige nordiske lande/selvstyrende områder. Samarbejdet skal ud over udveksling også ske via det nordiske skolenet.

- ii. Lærere
 1. Udveksling (jobbytte) af lærere mellem to skoler.
 2. Rejselærerordning. En lærer fra et land/selvstyrende område rejser i en periode rundt til forskellige skoler i et andet land/selvstyrende område for at undervise i sine fag.
- iii. Elever
 1. Individuel elevdeltagelse i arbejdspladsforlagt undervisning og praktik eller deltagelse i undervisning inden for de små håndværksfag eller deltagelse i gymnasieundervisning.

1.6 Kriterier for tildeling af tilskud

a) Før ansøgning

- iv. Der skal være etableret en aftale mellem mindst to skoler fra hvert sit land/selvstyrende område.
- v. Aftalen skal indeholde en klar beskrivelse af samarbejdet, herunder fordeling af praktiske og økonomiske opgaver der knytter sig til samarbejdet (der udarbejdes en standardformular).
- vi. En aftaleperiode er minimum 2 år.
- vii. På hver skole udnævner rektor/skoleleder en lærer, som har ansvaret for kontakten.
- viii. Ansøgningen skal indeholde:
 - målbeskrivelse, dokumentation for elevernes forsikringsforhold i forbindelse med rejsevirkomheden (hvorledes forsikring af eleverne vil ske), budget for rejseomkostninger samt plan for forberedelse, gennemførelse, opfølgning og brug af IKT.

2. Specielle bemærkninger til mandatet

2.1 Bemærkninger til målsætning

Norden er et ganske vidtstrakt område, som blandt andet er kendetegnet ved, at det er det eneste sted i Europa, hvor man i dag kan træffe store sammenhængende naturområder. Desuden er Norden unik på den måde, at det er det eneste sted på kloden, hvor der så langt mod nord findes en blomstrende civilisation. Det nordiske bosætningsmønster har – lige bortset fra Danmark – i høj grad været præget af den spredte bebyggelse. Det har betydet en vis kulturel egenart i de forskellige regioner, en egenart der i høj grad tidlige havde sit afsæt i den særlige produktionsmåde, der kendetegnede det enkelte sted. Som eksempel kan nævnes Lofoten i Norge. Det er vigtigt, at de opvoksede generationer tilegner sig en indsigt om disse forhold.

Selv om de enkelte nordiske landes undervisningssystemer er forskellige, er systemernes pædagogiske grundholdninger i høj grad ens. Eleven betragtes som et menneske, der i dialog med andre elever og lærere tilegner sig viden og færdigheder. Arbejdsmåden i skolerne er generelt ikke som i mange andre europæiske lande præget af lærerstyret undervisning. Dialogformen og forskellige elevudfordrende

arbejds måder er en grundholdning, der praktiseres hver dag. Hvis vi ser på pædagogisk udvikling, kan det konstateres, at norsk pædagogisk tænkning det sidste årti har sat sine fingeraftryk på den konkrete pædagogiske praksis i de andre nordiske lande. Pædagogisk udviklingsarbejde spiller en ganske anderledes og betydelig rolle i de nordiske lande end i Europa ellers. Udviklingen af begrebet livslang læring er godt eksempel på, hvordan de nordiske lande i fællesskab prøver at udvikle pædagogiske strategier for, hvordan man kan fremme motivationen for at lære hele livet, og grundstenen til dette lægges netop i de første leveår.

Ligestilling mellem kønnene har været en bevidst nordisk politisk målsætning gennem mange år, og der er blevet sat ressourcer af for at fremme formålet. Den stilling som den nordiske kvinde i dag har på arbejdsmarkedet som en ligeberettiget part, er delvis et resultat af en faglig-politisk kamp, men også af en bevidst indsat på skolefronten for at give alle lige adgang til uddannelse, så nye jobmuligheder åbnede sig for den enkelte.

Demokrati i skolesammenhæng praktiseres, og der bruges en del ressourcer på at lære eleverne dette. Blandt andet er elevrepræsentanter altid i skolesammenhæng repræsenterede i forskellige råd og nævn. Men elevdemokrati er ikke en selvfølge i de fleste europæiske lande, hvorfor der ligger en pædagogisk opgave i over for den enkelte elev at synliggøre demokratiets funktion i hverdagen. En demokratisk tankegang medfører desuden, at man respekterer personer af anden observans end en selv. Gode eksempler på den demokratiske tankegangs gennemslagskraft i dagligdagen er de mange græsrodsbevægelser, der findes i de nordiske lande, og som har ret til at blive hørt i forbindelse med for eksempel lovforslag.

I forlængelse af demokratisynspunktet ligger de nordiske landes syn på og hjælp til handicappede, så handicappede i den grad det er muligt for dem tilbydes uddannelse på lige fod med ikke handicappede medborgere.

Miljødebatten spiller i alle de nordiske lande en væsentlig politisk rolle. Norden er i mange henseender førende internationalt på området. Det er naturligt, at miljødiskussionen må spille en afgørende rolle i Norden, idet en stor del af vort livsgrundlag er knyttet an til produktion, der er biologisk bundet. Så at interessere sig for miljøet – og at forske i det – er også nødvendigt for at bevare vort eget livsgrundlag. Der tænkes her især på fiskeri og skovbrug, men også landbruget spiller en ikke uvæsentlig rolle.

Et overordnet formål med Nordplus Junior er – på grundlag af de ovenfor nævnte synspunkter - gennem nordisk skolesamarbejde at stimulere interessen for, kundskab om og forståelsen af andre nordiske kulturer, sprog og livsvilkår og dermed styrke den nordiske dimension i grundskolen og ungdomsuddannelserne i de nordiske lande og selvstyrende områder samt fremme den nordiske samhørighed med udgangspunkt i vore fælles nordiske værdier, der hviler på samme menneske- og demokratisyn.

Ved Norden forstås alle de nordiske lande og selvstyrende områder, og der kan søges om økonomisk støtte til mobilitet også inden for rigsfællesskaberne.

2.2 Bemærkninger til midlet

Midlet er at give økonomisk bidrag til elevers og læreres mobilitet. Aktiviteterne skal have et pædagogisk indhold samt være forankret i læreplanen og i skolens plan samt i videst muligt omfang foregå på det nordiske skolenet. For at skabe et simpelt grundlag for tilskudstildeling gives der

udelukkende økonomisk bidrag til mobiliteten og f.eks. ikke til mødevirksomhed, konferencer, kost og logi samt øvrige projektomkostninger. Herom mere under punktet tilskudsberegning.

Kravet om at aktiviteterne skal have et pædagogisk indhold samt være forankret i læreplanen skal være med til at styrke kvaliteten og det faglige niveau af udvekslingen samt gøre den relevant og synlig i forhold til den øvrige undervisning. Kravet om at aktiviteterne skal være en del af skolens plan skal sikre, at skolens ledelse bakker op om initiativet samt sikre en sammenhæng mellem skolens nordiske projekt(er) og skolens øvrige virksomhed.

Med kravet om at klasser og grupper i deres samarbejde om et projekt skal bruge det nordiske skolenet styrkes kvaliteten og den pædagogisk dimension af samarbejdet mellem de nordiske skoler, idet IKT hermed gøres til en naturlig del af det daglige samarbejde omkring projekterne. Derudover gøres det nordiske skolesamarbejde mere synligt.

2.3 Bemærkninger til målgrupper

Udgangspunktet er elever og lærere i grundskolen, gymnasiale skoler, erhvervsskoler og tilsvarende skoleformer for børn og unge, men f.eks. vil også skoleledere og andet skolepersonale kunne ledsage en klasse på en rejse til et andet nordisk land/selvstyrende område. Omvendt kan deltagere og undervisere på f.eks. voksengymnasier og folkehøjskoler ikke søge støtte fra Nordplus Junior.

Det brede udgangspunkt for målgruppen er med til at sikre, at også skoler på tværs af aldersgrupper og uddannelsesretninger kan mødes. F.eks. kan en grundskoleklasse fra et land mødes med en klasse fra et gymnasium i et andet land. Endelig kan alle klasser/elever få økonomisk støtte, uanset om de f.eks. går i 1. klasse eller 10. klasse på en grundskole. Begge dele er en udvidelse i forhold til de tidligere ordninger.

Ansøgninger fra nye skoler skal i særlig grad tilgodeses forudsat, at ansøgningerne har den fornødne kvalitet.

2.4 Bemærkninger til periode

Perioden 1. januar 2004 – 31. december 2006 svarer til den aftalte periode for udlicitering af administrationen til en national offentlig institution i Norden.

Overgangsordninger mellem de hidtidige og det nye program. Der kan allerede fra efteråret 2003 gives bevillinger fra 2003 budgetterne for de hidtidige ordninger til ansøgninger om udvekslinger, der finder sted i 2004, dog under forudsætning af, at ansøgerne i 2004 skal opfylde alle eller dele af retningslinjerne i dette mandat.

2.5 Bemærkninger til samarbejde/samarbejds måder

Baggrunden for opdelingen i forskellige samarbejds måder er ønsket om at kunne stille forskellige krav til de forskellige typer af samarbejder og samtidig øge mulighederne i forhold til tidligere.

For klasser og grupper kan et temaarbejde være et selvstændigt initiativ til et spændende emne, som optager to eller flere skoler. Men et temaarbejde kan også være et emne, der er særskilt prioriteret af

Nordisk Ministerråd f.eks. Nordiske Temaer eller andre emner, der er led i en politisk satsning i Norden, og ansøgninger relateret til disse prioriterede emner skal i særlig grad tilgodeses.

Uanset samarbejdsemne skal distancesamarbejdet foregå via det nordiske skolenet for dermed at understrege, at udvekslingen skal være mere end blot et turistbesøg og at samarbejdet bygger på et projektarbejde over nettet, hvor man undervejs eller efterfølgende mødes fysisk.

Der er to nyskabelser i forhold til tidligere, nemlig udveksling (jobbytte) af lærere mellem to skoler samt en rejselærerordning, hvor en lærer fra hvert/et land i en periode rejser rundt til forskellige skoler i et andet land for at undervise i sine fag. Begge dele er skabt med henblik på at øge mulighederne for at få en nordisk dimension ind på skolerne og ind i undervisningen uden, at det nødvendigvis kræver at hele klasser/grupper skal rejse ud.

Der åbnes også op for at give økonomisk tilskud til individuel elevdeltagelse i arbejdsforlagt undervisning og praktik eller deltagelse i undervisning inden for de små håndværksfag eller deltagelse i gymnasieundervisning. Dermed øges mulighederne for alle elever at komme ud, uanset hvilken uddannelsesretning de måtte være på. Men det er fortsat et krav, at der er en samarbejdsaftale mellem to skoler, og det er skolen som søger økonomisk tilskud til at sende en elev til en skole i et andet nordisk land/selvstyrende område.

Endelig skal det understreges at alle samarbejdsmåderne - også individuel elevdeltagelse - skal være forankrede i en samarbejdsaftale mellem mindst to skoler, se i øvrigt bemærkninger til kriterier for tildeling af støtte.